

Toespraak

Afscheid Voorzitter Tweede Kamer Gerdi Verbeet

19 september 2012

Datum 19 september 2012

Mevrouw de Voorzitter,

Toen u in mei van dit jaar aankondigde u niet opnieuw verkiesbaar te stellen voor de Tweede Kamer, schoten mij de woorden te binnen die u uitsprak bij uw kandidaatstelling voor het voorzitterschap in 2006: "*Verbeet is het begin van verbetering*". Dat hebt u waargemaakt. U hebt zich gedurende de zes jaar van uw voorzitterschap ingezet voor een sterk parlement en schrok daarbij niet terug voor indringende zelfreflectie. Een lijvig rapport met veel verbeterpunten was daarvan het resultaat. U hebt gepleit voor een veel grotere variëteit in maatschappelijke achtergrond van Tweede Kamerleden en u hebt - met succes - aangestuurd op een sterkere verbondenheid van jongeren met de Kamer. Ook hebt u het *format* van 'het vragenuurtje' herzien en belangrijke veranderingen in het communicatiebeleid van de Kamer doorgevoerd.

U hebt zich als Voorzitter leren kennen als een taalpurist. U dringt er steeds op aan dat politici letterlijk en figuurlijk duidelijke taal spreken, hetgeen volgens u doorslaggevend is voor het vergroten van vertrouwen van de burger in de volksvertegenwoordiging. Wanneer 'duidelijke taal' betekent dat politici zich hier en daar iets te alleedaags uitdrukken, dan neemt u dat voor lief. Gaan zij echter te ver, dan grijpt u in op een manier die uw vroegere carrière als onderwijzeres verraadt. U combineert in de vergaderingen op unieke manier directheid, luchtigheid en humor enerzijds en respect en ernst anderzijds. Door uw eigen stijl en door in uw positie steeds uzelf te blijven, hebt u landelijke bekendheid gekregen en zijn velen u gaan zien als 'het gezicht' van de Tweede Kamer. Mij zijn geen peilingen naar uw populariteit bekend - voor wat die waard zouden zijn -, maar mijn eigen intuïtie en observatievermogen zeggen mij dat veel landgenoten vonden dat het voorzitterschap van de Tweede Kamer bij u in vertrouwde handen was. De waardering die u binnen de Kamer zelf geogst hebt, is niet treffender tot uitdrukking gekomen dan bij uw herverkiezing in 2010. Was u in 2006 nog de verrassende winnaar in een titanenstrijd, in 2010 kreeg u snel en moeiteloos een

Datum 13 september 2012

blad 2

aanzienlijk deel van de Kamer achter u. En dat op basis van inmiddels bewezen kwaliteiten.

Het voorzitterschap van de Tweede Kamer bracht u uiteraard ook in aanraking met de Eerste Kamer. Kamervoorzitters ervaren bij uitstek het spanningsveld dat de grondwetgever in het bicamerale stelsel van de Staten-Generaal heeft ingebouwd. Uw partijgenoot Bertus de Rijk die 32 jaar Lid van de Eerste Kamer was, waarvan elf jaar als Eerste Ondervoorzitter - hij overleed deze zomer -, heeft het politieke gevoelens omtrent de Eerste Kamer eens als volgt verwoord: *(Ik citeer)* "Nog altijd kunnen wij de politieke partijen in Nederland in tweeën verdelen. Er is een aantal partijen waarvan de leden in de Eerste Kamer moeite hebben met hun eigen principiële afwijzing van de Eerste Kamer. De andere partijen zijn die partijen waarvan de fracties in de Tweede Kamer moeite hebben met hun principiële strijd voor het behoud van de Eerste Kamer" *(einde citaat)*.

In dit spanningsveld hebt u, wanneer u dat nodig oordeelde, doortastend de belangen van de Tweede Kamer behartigd. Werd u in de beginfase van uw voorzitterschap vanuit de Eerste Kamer misschien wel eens bejegend als de juniorvoorzitter van de Staten-Generaal, mijn directe voorganger, René van der Linden, en ik hebben beleefd dat u de ervaren Kamervoorzitter aan het Binnenhof was. Charmant, maar duidelijk bracht u uw standpunten over de orde der zaken naar voren. Ik prijs mij gelukkig dat ik hier vandaag mag staan en dat ik mag onderstrepen dat onder uw voorzitterschap van de Tweede Kamer de verhoudingen tussen de Tweede Kamer en de Eerste Kamer steeds zeer plezierig zijn geweest. Spanningen konden gemakkelijk worden weggenomen. En er is geen probleem geweest dat niet in goed overleg kon worden opgelost. Zeer goede herinneringen bewaar ik uiteraard aan de rol van gastvrouw en gastheer die wij samen hebben mogen spelen bij internationale ontvangsten van hoogwaardigheidsbekleders. Ook noem ik ons gezamenlijk optreden bij officiële herdenkingen. Veel herdenkingen in het gebouw van de Tweede Kamer droegen uw persoonlijk stempel. Talloze veteranen, maar ook jonge mensen - scholieren en anderen - hebt u door de jaren op hartverwarmende wijze toegesproken en voor u ingenomen.

In de jaren van uw voorzitterschap is de rol van de nationale parlementen binnen de Europese Unie drastisch veranderd. Mijn voorgangers en ik hebben met u die verandering aan den lijve ervaren tijdens de Speakers Conferences van de parlementen van

Datum 13 september 2012

blad 3

de EU-lidstaten. U bereidde zich daar grondig op voor en markeerde breed gedragen opvattingen vanuit het Nederlandse parlement.

Geachte mevrouw Verbeet, lieve Gerdi, ik wil je namens de Eerste Kamer, maar ook persoonlijk, hartelijk danken voor de samenwerking en de contacten die wij hebben onderhouden. Refererend aan de uitspraak bij je kandidaatstelling "*Verbeet is het begin van verbetering*", zou ik willen zeggen: "*Verbeet heeft verbeterd!*". Je hebt je rol als Kamervoorzitter met verve en passie vervuld en de effecten van je voorzitterschap zullen lang nagalmen. Als ik zo vrij mag zijn: je oma zou trots op je zijn geweest, en niet alleen om je smaakvolle kleding. Je *finest hour* heb je misschien wel tot het laatst bewaard, toen je, tegen de scepsis van velen in, de kabinetsformatie na de verkiezingen van 12 september in elk geval een vliegende start gaf. Uiteraard blijft de Eerste Kamer haar bekende ruimtes graag gastvrij en herkenbaar voor de kabinetsformatie ter beschikking stellen.

Voor de rest van je leven draag je nu de titel oud-voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal'. Ongetwijfeld zul je maatschappelijk actief blijven, waarbij je de unieke mogelijkheid hebt te doen wat je belangrijk én leuk vindt. Veel succes daarbij. Ik wens jou met je man, kinderen en kleinkinderen nog vele goede jaren toe.